

Gamle Internasjonale Samlerklubber for Postkortsamlere

Av Nils Eileng

Her skal jeg fortelle om Postkort samlerklubber fra ca. 1897 til medio 1930 tallet og så begynner jeg med å si at det var frimerker som ble mitt første samleområde + Hansa-merker, d.v.s. korkene på Hansaflaskene (lokalinfo for alle dere som ikke heier på Brann) 5-øringer, nøkler, m.v. samlet jeg de første 2-3 årene men så ble det frimerker fra Norge og hele verden, for sikkerhetsskyld. Frimerkene ga mye spenning, kos og var lærerikt, den gang var det kun baksiden av postkortene der flotte frimerker og stempler regjerte, som betød noe. Men så begynte aha opplevelsene da fremsiden med de mange spennende postkortmotivene ganske raskt fortrent den filatelistiske interessen. Den samme elegante overgangen fra frimerker til postkort har jeg hørt nokså mange eks. filatelister nevne. Men i oss eks. filatelister vil det vel alltid være for noen av oss som fortsatt har en aldri så liten "samlerskuff" som ikke låses 100% igjen.

Tenk det var mulig å få tak i – men ikke så helt enkelt i begynnelsen faktisk – skikkelig gamle postkort fra mine foreldre og besteforeldres ungdom. Stilige motiv med datidens ungdom ikledd staselige klær, elegante ladies iført grandiose hatter nedlastet med frukt og grønt, trikker i Bergens gater, stasjoner på Bergensbanen, de nydelige **Hilsen fra**, Julekort, Humor, også alle fjordabåtene da + selvfølgelig også topografiske postkort med de stilige gamle bygg og gater med liv og røre. Gradvis kom kunstkortene der jeg lærte om kunstnere jeg aldri hadde hørt om: Thorolf Holmboe, Andreas Bloch o.s.v., de mange andre vakre Kunst- kartongkort + en uendelighet av tema/emne kategorier. Postkortsamling gjennom ca. 35 år har lært meg utrolig mye, og det var den som åpnet øynene mine for all den vakre og spennende kunst som har blitt oss til del – om vi vil.

Men jeg hadde ikke samlet særlig lenge før jeg bare måtte lære mer om postkortets historie, når og hvor startet det? Hvem var fotografene, utgiverne? Fantet det virkelig gamle postkort blad, magasiner som hadde skrevet om når postkortsamleriet tok til? Og sist men ikke minst eksisterte det virkelig gamle Postkort Foreninger/Klubber med fokus kun på det å samle postkort? Hvilke samler-kategorier var mest populære og hva med salg og kjøp og bytte over landegrensene? Jeg fant gradvis og møysommelig ut at det var mange, mange foreninger kun stiftet for å bytte postkort, med tyngdepunkt i Europa, spesielt i Tyskland, men også over hele verden faktisk.

På side 33 lister jeg opp navn og adresse over de gamle norske medlemmene av internasjonale samlerklubber og klubbens navn, logo og medlemmenes nr. - når det er oppgitt på kortene i samlingen min. Jeg har ikke funnet veldig mange navn - men forhåpentligvis vil nettopp **DU** gi

meg en tilbakemelding og sende kopier av ikke registrerte **KUN norske** postkortsamler-medlemmer – uansett klubbtilhørighet)! Jeg refunderer naturligvis kopiering/portoutlegg.

3 av klebemerkene på denne siden er alle fra **INTERNATIONALE VEREINIGUNG FÜR ANSICHTSKARTENSAMMLER "Globus"**, Den Internasjonale Forening for Postkortsamlere med tekst også på fransk og engelsk. I slutten av 1908 ble denne stiftet og hadde tilholdssted i Berlin-Nowawes. Ca. år 1920 designet de en helt ny etikett – med den runde globusen + teksten Briefmarken, Ansichtskarten, Münzen med plass til medlemsnummer helt til høyre på "vingen"etiketten mot tidligere nederst til høyre da det og var satt av plass for årstall for innmelding i Globus. Men med en vesentlig tekstendring i sirkelen: INT.KORRESPONDENZ u. TAUSCH-VEREINIGUNG. Både gamle og nye etiketter var litografisk fremstilt, i blant til og med i vakkert pregetrykk. Etikettene finnes i en rekke farger; gult, grønt, lys og mørkeblått, brunt med flere. Fra nå ser det ut til at Globus trenger flere ben å stå på da de i tillegg til det enerådende POSTKORT SAMLEOMRÅDE nå også åpner for samlere av Frimerker og Mynter + at klubben nå også åpner for ikke samlere av postkort da de skriver Korrespondanse forening!

Etter 1.verdenskrig dabbet nok det enorme postkortsamleriet av og det tok nok en del år før de gamle tyske trykkerier/utgivere klarte å stable på benene og gjenopprette en noenlunde kontakt med sine mange utenlandske kunder. Med "The Great War" ble nok den reelle årsaken til at den virkelig store "PostCardCraze" avtok vesentlig.

E.t.c + MITGLIED (medlem) No. 4192 er ført på med blekk av herr H. Endal i **BERGEN**. Han sendte dette postkort til en bytteforbindelse i Tsjekkoslovakia den 08.01.1921 motiv Havnen i Bergen, Küenholdt AS nr. 89 frankert på billedsiden – mer om det senere- med 2, 3 & 5 øre Posthorn. Postkortsamler Endal benyttet den nydesignete etiketten kun meget kort tid etter den ble utgitt. Jeg har kun få postkort med etiketter av denne nye utgaven fra ca. 1920.

Det sist registrerte postkort med Globus medlemsstempel er 24.06.1931. Dette i følge **Herr Claus-Torsten Schmidt** forfatter av **WELTBAND KOSMOPOLIT** (Kosmopolit er nok en meget stor Samlerbytteklubb) boken er utgitt år 1983 – for øvrig et praktverk av en avhandling på 351 sider på tysk for den som virkelig vil forske i dette meget omfattende emne. Det må også tilføyes at Kosmopolit ble startet så tidlig som 1897 – hele 11 år før Globus inntok samme arena.

I min samling har jeg dog et postkort som ikke er stemplet med Globus sitt offisielle stempel, men et privatstempel tilhørende: **S.J. FJELL, Barmsund, Norwege** (her er glemt en n tilslutt om det var på tysk eller w skulle vært erstattet med v på fransk). Postkortsamler Fjell i lille Barmsund tilhørende Selje kommune i Sogn og Fjordane! Det er ekstra spennende å finne et Globus- medlem fra dette lille sted som på den tiden (Selje) fra 01.10.1929 hørte inn under Måløy Postkontor. Postkortene har poststempel på billedsiden – **BARMSUND 20.X.30** - og viser **BØRSEN** i Bergen på 1 kort og **Fantoft Stavkirke** + **Bergen Postkontor** på det andre. Frankert

med Hellig Olav og Portoprovisorer på 50 øre – meget uvanlig å se disse frimerkene på postkort. Herr Fjell var Globusmedlem no. 1844 – bra lavt medlemsnummer.

På forrige side ser vi et **STAVANGER** medlem Olav Bjorheim, Eilert Sundts gate 48, Stavanger, Norwegen, medlem i **INTERNASJONALE TAUSCHVEREINIGUNG LIECHTENSTEIN** (!) medlem nr. L. 3905 som den 15.II.22 skriver til en Herr Jaroslav i Pilsen i Den Tsjekkoslovakiske Republikk. Motivet er fra Stavanger, Promenadeveien (v/Bredevannet?) på kort nr. 5900 fra Oskar S. Olsen, Eneret. Han "Grüsser" fra Norwegen og sier at brev følger senere.

Under et vel dekorert stempel (utformingen er faktisk fra FØR Art Nouveau perioden) fra kanskje en av de største Norske Postkortsamlere som var meget aktiv gjennom sin samlerklubb: Terje Knudtzon, Villa Ulleberg, Larvik fra rundt 1900 tallet. Hans medlemsnummer 264 fremgår av et annet kort i min samling, men jeg aner ikke i hvilken Internasjonal Postkortsamlerforening han var medlem av. Jeg er sikker at andre norske postkortsamlere, fra Larvik området vil jeg tro, har motiv fra Villa Ulleberg. Veldig hyggelig om dere kan gi en tilbakemelding. Kanskje de fleste av dere har kortene i sine Larvik/Vestfold samlinger uten å ha tenkt så mye på adresse sidene.

Men også **Knud Knutzon** med samme adresse (far og sønn – eller kanskje brødre?) blomstrer på mange kort fra samme adresse. Jeg ser også at de (i fellesskap?) har fått trykket opp en god del postkort: Knud Knudtzon med K.K. No. 9 nede til høyre og Terje Knudtzon No. 10 nede til høyre samt T.K. **Ser. III** (!) No. 4. Dette tyder på storproduksjon av egne byttekort. Her har sikkert dere Larvik samlere mange fine kort som dere har registrert! Det vil være meget ok om dere vil gi et ivrig medlem i Postkortsamlere i Vest en respons når det passer! Men K. og T. Knudtzon har også brukt andre kort fra Larvik og andre norske byer i sin byttevirksomhet. I 1986 forsøkte jeg å finne ut litt mer om **Villa Ulleberg**. Den praktfulle villaen i tre i Sveitserstil med det originale tårnet skal ha brent i 1933. Brannen var visstnok påsatt. Om noen brannstifter ble funnet vet jeg ikke.

Men en datter av Knudtzon familien ble nonne og en annen grunnla Lunden kloster utenfor Oslo. (Det er da utrolig så mye interessant vi postkortsamlere finner ut når vi bare "forsker" litt) OG når vi har en videre horisont/samlerinteresse utover kun stedskort, maritimt, kun en bestemt kategori/tema eller jernbanemotiv m.v. Samler du helst kun på sistnevnte kategorier anbefaler jeg på det varmeste at du lar **din postkortiver også få en sjanse** blant de mange hundrevis for ikke å

si 1.000-vis av kategorier som bare ligger og venter på at **nettopp DU** får deg ett eller helst flere tilleggs-områder. Du er sikkert godt i gang alt med de postkortene du foreløpig bare **"har lagt til side"** uten å samle på de! Jeg har lest at har du fra 5-7 objekter allerede ja **DA HAR DU ALT EN SAMLING!** Fortsett på den (de)! Du vil neppe angre noen gang på det. Ifølge mine mange egne herlige postkortfunn samt alt jeg har lest fra samlere fra gamle innbarkedede super samlerveteraner i inn og utland av "vanlige" kort, d.v.s. de faste gode gamle stedskortene, har de aldri angret ett sekund på at **de tok opp et helt nytt (nye) postkorttema i sine områder!** Når vi har samlet en stund fra gaten og bygden/byen vår så blir det etter hvert ganske så vanskelig å finne nye motiv + at de blir stadig dyrere fordi kortene stadig blir sjeldnere og derfor vanskeligere å finne! **Nye postkortsamleområder behøver absolutt IKKE å koste skjorten, tvert i mot. Go for it!**

Det finnes plenty av meget spennende og vakre repros også. Bare kikk innom postkort gjengitt etter gamle **PLAKATER**. Posterpostkort i A6 og småformat. De dekker massevis av ulike kategorier: shipping, bil, tog, sykkel, kunst, teater, filmverden (her er tilbudet ekstremt godt - også av de såkalt gratis postkort – freebees). Det finnes og mange lekre reklame-poster-postkort!

Liste over norske postkortmedlemmer i diverse Samlerklubber.

BERGEN:

- Einar Endal i Globus , medlem nr. 4192 - 1 kort registrert sendt 08.01.1921 med motiv fra Bergen.
- Ernst Schmidt, Eidsvaag & Bergen, Norwegen - 2 kort registrert sendt 19.08 & 15.09.1912 motiv Bergen & Bergensbanen.
- Medlem i **Globus** nr. 4246 – ikke oppgitt noen annen opplysning om navn, adresse, 1 kort registrert 26.XII.1912 fra Fløifjeldet.
- S.J. Fjell, Barmsund, Norweg – **Globus** no. 1844 – 2 kort registrert 20.X.1930 – motiv Bergen, Børsen og Fant. Stavkirke og Postkontoret.

STAVANGER:

- Ingen navn eller adresse – **Kosmopolit** nr. 14923, 1 kort registrert 21.I.1921 fra Stavanger av Domkirken.
- Chr. Haunssenes?? **Globus** nr. 4256/13 (NB. Kun 10 nr. fra medlem nr. 4246 i Bergen!) 1 kort registrert 26.11.1921 motiv 675 - Mittet fra Stangvik, -Surendalsfjorden, frankert med 7 stk. Posthorn totalt 25 øre i porto – overfrankert - sendt til Tyskland.
- Erik Skjæveland, Stavanger, Norwegen, **Globus** medlem nr. 3823/13, 1 kort registrert 05.02.1921 motiv Bredevandet.
- Olav Bjorheim, Eilert Sundts gate 48, Stavanger, Norwegen. Medlem i **ITV Liechtenstein**, medlem nr. L. 3905, se side 31.

LARVIK:

- Knud Knudtzon. Villa Ulleberg, sannsynligvis **Kosmopolit** medlem nr. 264 (ekstremt lavt medlemsnr. for en Norsk samler i en klubb som ble stiftet i 1897!) 1 kort registrert 20.XII.1900 Ulleberg motiv, 1 kort Larvik, 27.V.1901 & 1 kort Gudvangen, 1 kort Larvik 27.V.1901 & 1 kort av Frugthaven, Villa Ulleberg - 20.05.1905. På side 36 kan du se ett postkortmotiv fra Villa Ulleberg.
- Terje Knudtzon. Villa Ulleberg. Sannsynligvis **Kosmopolit** ukjent medlemsnr. 1 kort usendt udelt bakside, 2 kort år 1900, 2 kort år 1902, 1 kort 1903 & 1 kort 1904 – 2 motiv fra Ulleberg villaen, øvrige fra Tromsø, 1 fra DK og 1 Hilsen fra Norge div. vignetter, s/h. I forbindelse med Villa Ulleberg som postkortmotiv er jeg nødt å nevne at 1 postkort med

dette motiv, stemplet i KRISTIANIA 08.10.1906 som viser hovedbygningen + 1 bygg til høyre med tekst: Ulleberg, Larvik og har påstemplet: "Je échange plus!" Jeg tror det betyr; "Jeg bytter alt" er avbildet i den meget velkjente og fantastiske og omfattende franske **NEUDIN CARTES POSTALES DE COLLECTION** år 1984 på side 38. Gerard Neudin skrev (en god stund sammen med sin kone Joëlle Neudin) hele 27 kataloger(!) om postkort og alt mulig tenkelig stoff i forbindelse med POSTKORT. Han døde til stor sorg for oss 100.000 vis av dedikerte samlere.

TRONDHJEM:

- Carl Schare, ingen adresse, nix klubb navn på 1 kort registrert 04.IX. 1907 motiv av Torvet med Harmonien. Sara Bernhardt(1844 -1923) kort ønskes.– (Hun ble omtalt som "den mest kjente skuespiller verden noen gang har kjent".) Store mengder fine postkort er fremstilt av denne vakre Madame fra Paris!
- Martin Sandvig, Skolegd. Klubb. **R.C.C.P.** (muligens fransk) medlemsnr. 2681. registrert 21.V.1913, Trondhjems nye Postkontor.

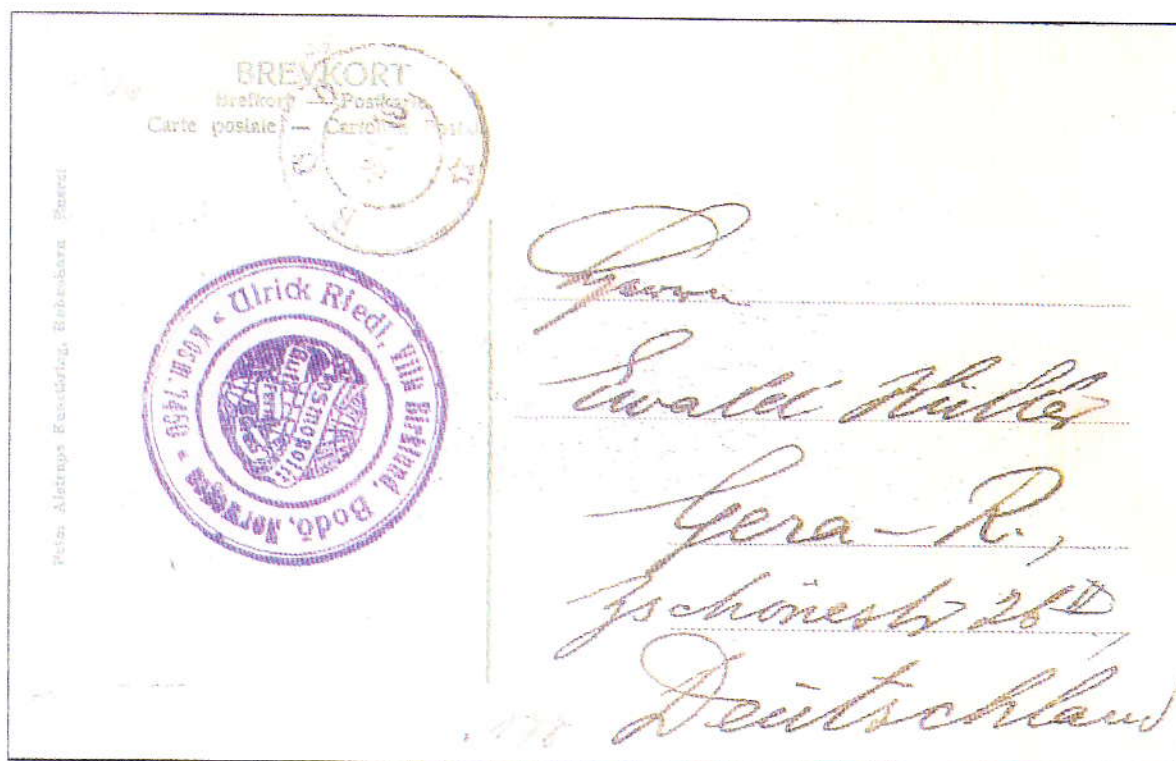

MELDALEN:

- Thorwald Lundgren, Meldal P.O. (Norwegen) **Globus** nr. 4865. 7 ulike kort alle sendt i tiden 15.IX.1923 til 27.XI. 1923 med 4 motiver fra Trondhjem, 2 fra Meldalen & 1 Gerh. Munthe motiv Fra Hallingdal. Alle 7 kort sendt til samme samler i Belgia.

BODØ:

- Ulrich RIEDL, Villa Birklund, Bodø, Norwegen - **Kosmopolit** (Gut Fern Gruss) medlem nr. 7450. 10 stk. diverse postkort i tiden 28.08.1909 til 14.II.1910 med 2 motiver fra Spitzbergen, Thorolf Holmboe, Axel Ender, Røst m.v. Ifølge **Claus-Torsten Schmidt's** bok må han ha blitt medlem mellom oktober 1909 & april 1910 da medlems nummer var fra 7.411 – 8.219. Herr Riedl var kjøpmann og solgte Musikinstrumenter, Streng & Instrumentdele, Bijouteri & Kortevarer, Bog & Papirhandel, optiske Artikler, Galanteri, Legetøi m.v. en gros og en detail ifølge ett firmastempel på et vakkert håndkolorert fra Løveid Kanal – JF Norge 82. Merkelig at han IKKE nevner POSTKORT som en del av sitt utvalg! Men jeg tipper at postkort, påtrykket brevkort den gang, var en selvfølge i assortementet i en hver Boghandel, Kiosk, m.v. at det ikke var nødvendig å fremheve det spesielt? Tro når tid man i Norge gikk bort fra betegnelsen brevkort til å si POSTKORT? Vet DU?

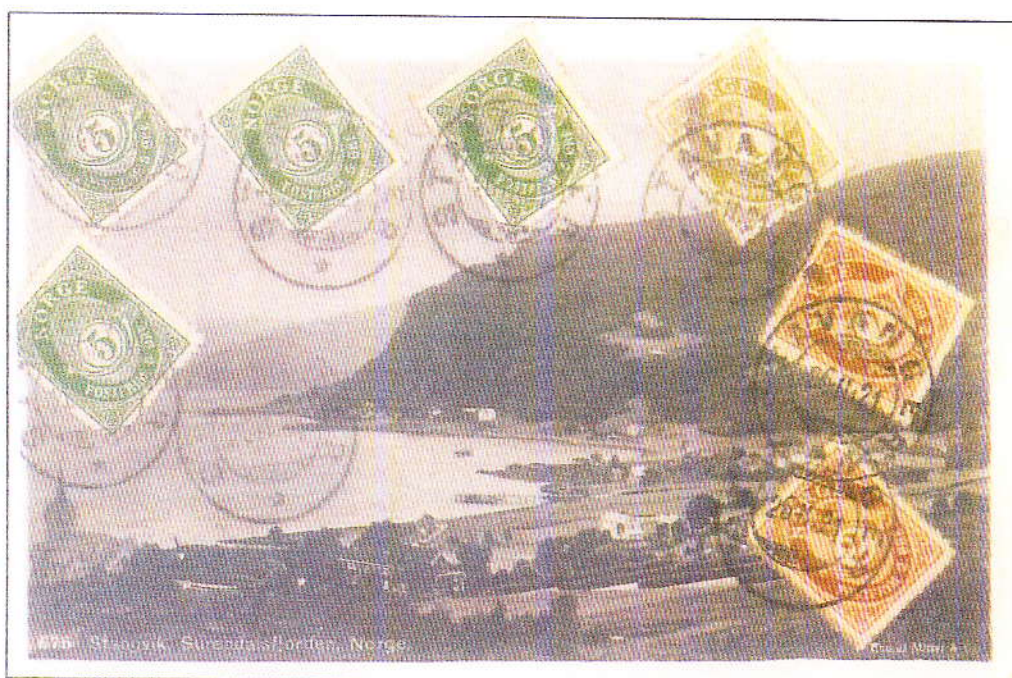
CHRISTIANIA:

- J. Schwartz, Frognerveien 50 II etg. Christiania, Norge medlem i **R.E.C.P.** nr. 1174. OG i Kosmopolit nr. 12912. 6 ulike Christianiakort + 1 med rock og brevlesning i tidsrommet 25.V.1915 til 29.VII. 1925. Jeg vet enda ikke hva RECP er forkortelsen for. (Schwartz, Knudtzon og Ulrick Riedl er kanskje de du som samler oftest har sett kort fra!?)
- Miss K. Schwartz, Frognerveien 50, Kristiania, Norge, ingen klubb oppgitt Kronprins Olav stem. STAVANGER 05.10.21.
- O. Døcker-Smith, Kristiania, ingen klubb nevnt, skriver kun at "Hatte nicht Glanzkarten" – her ingen glansete kort – registrert 12.01.1909 fra Bygdø, Kristiania, Kunstforlaget National, Eneb. 1908 -2/108 – kun skyer, svart land og fjord.
- Henry Haug, Rusløkkeveien 59 c, Kristiania, ingen klubb, registrert 07.X. 1906 N.J. No. 183 Stortingsbygningen.
- Frantz Kirsebom, Fortuna & Central, Kristiania, klubb: c.c.c.no. 6717 etterfulgt av 1b. GE som nok er en eller annen byttekode. registrert i 1918, Universitetet, Nr. 9-147 – Kunstforlaget National?
- Olinvrzity? uleselig navn, Kristiania, registret 24.07.1921 – fiskerpike spøter garn – studiomotiv kartong fra Stengel. Frankert med 2 x 20 øre blå posthorn (kraftig overfrankert – 10 øre er korrekt. Han skriver til Mr. Ponkonin i Berlin – bydel Steglitz: "As I have now received enough cards of your town, I beg you to stop the exchange, thancking you for the many pretty cards you have sent me. Your friend Olinvritzy??"

UKJENT BY:

- Intet navn eller klubb. 5 postkort sendt fra diverse steder, byer alle i årstall 1920. Eneste kjennetegn er mottakernavn: "Monsieur L. COGNET, 5, Rue Denis-Papin, St-Etienne (Loire) Frankrike.

Porto på billedsiden. Som nevnt skulle jeg komme tilbake på dette sære fenomenet. Dere har nok alle sett postkort, i hvert fall fra ca. ultimo 1890 tallet til ca. ultimo 1930 årene, at mange da har 1 eller flere frimerker festet på det som for oss er **fremtiden**. Forklaringen skal være at den gang ble langt de fleste kort oppbevart i pent dekorerte postkort-album. Dette lå da fremme på salongbordet og ble stadig etterfylt ettersom man mottok postkort fra nær og fjern uten at man nødvendigvis behøvde å være SAMLER i noen særlig grad. Det var en del av hjemmets stolthet utlagt til allmenn beskuelse. Men de mest ihuga samlerne ville gjerne se frimerkene MED stempel på billedsiden for å slippe å ta ut postkortene stadig vekk. Det var stor stas med flotte motiv fra mange store og små byer/steder slik at den som beundret samlingen så billedmotiv og samtidig kunne se de fine frimerkene og stemplene som fortalte nærmere detaljer om STED, dag, måned og årstall postkortet var avsendt. Det ser ut til at dette fenomenet var mest utbredt i Frankrike. For postfunksjonærens skyld pleide man å skrive eller stemple på en tekst om at frimerkene var påsatt billedet ev. med egne forkortelser for ulike land. Se et ekstremtilfelle av fremsidefrankering med 7 frimerker på nr. 675 fra Mittet fra Stangvik i Surendalsfjorden under.

Over til høyre ser vi at DOMINGO LLOBET PADRO fra Barcelona er Consul (Representant) i samlerklubben "**Wilhelmina**" fra Holland, nr. 545, medlem i "**Hispania**" nr. 708 fra Spania, i "**American Club**" nr. 275 i San Francisco i USA og endelig i "Aurera" medlem nr. 58 i Mexico. Et fantastisk postkort som forteller om 1 samlers medlemskap i hele 5 ulike bytteklubber for Postkortsamlere!

Over til venstre nok et samlerkort sendt fra W. Wallace Grant, adresse i NewPort-on -USK., England.. Ved første øyeblikk er det et stort stempel der han annonserer "For VEGETARIAN and ANTI-VACCINATION LITTERATURE" (Den anti-vaksinasjonsbevegelsen er en løst organisert subkultur som klandrer moderne vaksinasjon for et bredt spekter av helseproblemer). Han er medlem i Globus, medlem nr. 447-8, 8 tallet som etterfølger medlemsnummeret er faktisk en meget nyttig landkoding! 8 betyr Great-Britain & Ireland. Denne landkoden fant jeg i Claus-Torsten Smiths WELTVERBAND KOSMOLPOLIT. Norges landkode er 17. Kodene endret i 1918 nummer for de ulike land og fikk nye nr. i 1919 og videre. Jeg kjenner dessverre ikke disse reviderte landskodene.

Grunnen til nye landkoder var selvfølgelig at 1. verdenskrig var over, Europas kart måtte revideres kraftig og at massevis av klubbmedlemmer omkom. Millioner av mennesker døde på slagmarkene. Politikerne lærer aldri! Historien gjentar seg. Tenk på alle de konfliktene vi har nå i dette øyeblikk!

Men også Spanskesyken (1918 til 1920) tok – er det estimert – livet av 5 til 10 ganger så mange som ofrene for den grusomme krigen! Ca. 9 mill. krigere og 7 mill. sivile (16 mill.) x med 5 eller 10 gir da ufattelige 80 til 160 mill. ofre for Spanskesyken. Hvem kan fatte slike tall. Spanskesyken var en verdensomspennende pandemi, influensa-epidemi.

Disse landkodene er nyttig å vite for oss som samler disse fascinerende postkort der adressesiden overskygger billedmotivet på postkortet. Men for all del billedsiden er også en vesentlig del med sine frimerker og stempler OG motivet, selvfølgelig! Men det er jo HELHETEN som gjør de til komplette postkort. Samlerne den gang som i dag ser nok oftest billedmotivet som det primære! Totalt var det 37 land som fikk sitt individuelle kodennummer – vel og merke i den ene klubben Globus. - Var man medlem i 4-5 ulike foreninger må det ha vært en kjempejobb å holde styr på alle de ulike bokstav, tall og navnekodene! Tallet 0 var Albanias nr. og siste tall nr. 36 Polynesia, Oceania.

Den komplette kodeoversikt finnes på 8 ulike språk + all verdens regler for medlemskap i Globus sitt medlemsblad "DER KURIER" (jeg har dessverre ingen slike). Den er også gjengitt i C-T Smiths omtalte bok i ganske liten skrift. Navnet **Agricola** på Mr. Grant's stempel betyr: **"Jeg takker for ditt tilbud og gleder meg til å starte bytte med deg."** OBS! På side 42 finner du alle navnekodene benyttet i Globus.

Bokstavgrupper i små (minuskler) eller store (versaler) bokstaver referer til hvilket Stenografispråk (hurtigskrivning) de enkelte medlemmer behersker; "Gab" eller "S-Ta". I Globus medlemsbrosjyren er det listet over 20 ulike Stenografispråk!! Stenografi (fra gresk stenos (smal, tett) og graphos (skrift) er kunsten å skrive fort. Målet er å kunne skrive like raskt som en snakker!

Det første tidsskriftet i Globus het **"Internasjonalen Postkarte-Kurier"** fra stiftelsen i 1908 til ca. ultimo 1. verdenskrig da navnet ble endret til **"Der Kurier"** Apropos koder så hadde Globus og sin egen kode for Frimerkesamlere i tidsskriftet "Offertenblatt".

"Kosmopolit" samlerklubb hadde i 1897 - 29 medlemmer, i 1900 - 3.774, i 1903 - 5.001, i 1910 - 8.403, i 1914 ca. 13.000 og i 1923 - 18.320 medlemmer. Klubben hadde annonser for salg av Frimerker og Postkort og deres tidsskrift het: **"Internationale Postkarten-Zeitung"** utgitt månedlig.

Ifølge **Helmfried Luers** i TPA var **"Weltverband Kosmopolit"** og **"Globus"** begge tyske klubber, de 2 største. **Claus-Torsten Smith** sier i sin 350 siders bok at den komplette historien om PK- samlingsklubber vanligvis er ganske komplisert og ganske forvirrende. Klubber ble startet, avsluttet og igjen "back in business" under andre navn men med de samme folkene i ledelsen. Det samme gjelder for Klubbavisene. Det er en saga om personlig rivalisering, løgner og egoisme. Man må ikke glemme at mange klubber ble ledet og kontrollert av postkort utgivere/grossister og i blant til og med trykkeriene. Fremfor alt var det for å fremme postkortsalget og øvrige salgsprodukter.

En postkortsamler fra Luxemburg sendte i 1922 ut hele 423 postkort og han var til og med medlem i 2 ulike klubber! Bra mange når man tenker på at den store "postkortdilla" fra ca. 1902 til 1914 stort sett var over. Hvor mange kort sendte du ut i fjor? Neppe samme antall. Tenk på de fremtidige postkort generasjonene!

Internationaler Sammler-Verein (Eingetragener Verein mit unbeschränkter Rechtsfähigkeit) Sitz u. Verwaltung: HAMBURG 36 Kaiser Wilhelm-Strasse Nr. 40	
§ 2. Mitgliedschaft. Abs. 6. Der Austritt aus dem Verein kann nur zum Schlusse des Vereinsjahres erfolgen und ist nur dann rechtmässig, wenn die Austrittsanzeige schriftlich bis zum 1. Oktober bei der Verwaltung in Hamburg eingegangen ist und derselben die Mitgliedskarte für das zweite Kalenderhalbjahr des Austrittsjahres oder ein vollgültiger Ausweis über die Beitragszahlung für den gleichen Zeitraum beiliegt. Abs. 7. Mitglieder, die dem Verein bereits früher angehört haben, haben bei ihrem Wiedereintritt eine Gebühr von Mk. 2,- zu entrichten, wenn in der Beitragszahlung eine Unterbrechung eingetreten ist. Die frühere Mitgliedsnummer kann nur durch Nachzahlung der inzwischen fällig gewordenen Beiträge wieder erworben werden.	 Mitglieds-Karte für das II. Kalenderhalbjahr 1913 (vom 1. Juli bis 31. Dezember.) Diese Mitgliedskarte gilt gemäß § 2 Abs. 2 der Satzung als rechtmässige Quittung über den entrichteten Halbjahresbeitrag von 3 Mk. u. zureichendes Falles für die Verzugsgebühr. Die Verwaltung.
	§ 3. Beitrag. Abs. 1. Der Beitrag beträgt Mk. 3,- halbjährlich und ist jeweils am 1. Januar bezw. 1. Juli jedes Kalenderjahres fällig. Vorauszahlung der Beiträge ist zulässig. Abs. 2. Der laufende Halbjahresbeitrag ist bis zum 15. Febr. bezw. 15. August an die zuständige Zahlstelle oder an die Verwaltung in Hamburg direkt bestellgeld- und portofrei zu entrichten. Die Mitgliedskarte gilt als rechtmässige Quittung. Abs. 3. Für Zahlungen nach den im § 3 Abs. 2 genannten Terminen bezw. nach Verlauf der ersten 4 Wochen nach Empfang der Aufnahmebescheinigung wird eine Verzugsgebühr von Mk. 0,50 erhoben, die ausschliesslich zu Gunsten der Wohlfahrts-Einrichtungen verwandt wird.

Over ser du et medlemskort for "I.S.V." – **Internationaler Sammler=Verein** i Hamburg for året 1913. Faktisk kun for II Kalenderhalvåret fra 01.07 til 31. desember i 1913. Kjekt å få inn medlems-kontingent 2 ganger pr. år! Jeg har ikke funnet noen opplysninger om I.S.V. Har du?

Under skal vi se på diverse klubbstempel/samlerstempel, m.v. fra en rekke land i Europa/Verden.

Over 2 stempel eksempel der samleren gir beskjed om at frankering skal være på billedsiden på ulike språk Marke Bildseitig – tysk- og Stamps over – Tombres cote vue – fransk + en liten etikett fra Die Zeit in Ansichtskarten beilage der "Zeit im Bild" øyensynlig et bilag om postkort vedlagt tidsskriftet: "Die Zeit im Bild".

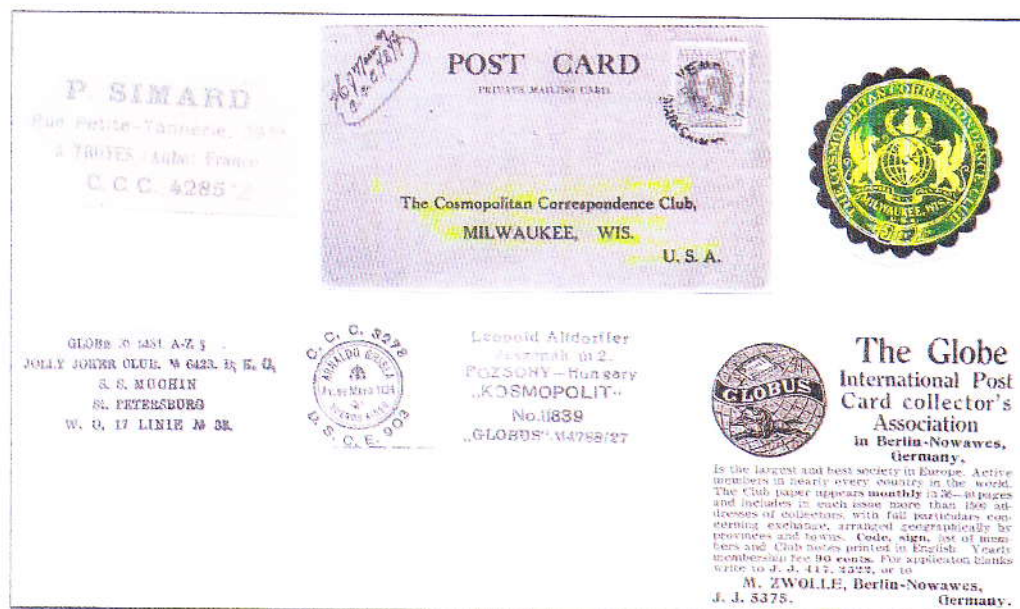
Over C A som skal stå for **Centralverband für Ansichtensammler "Welt All"**. 3 ulike medlemsstempel fra henholdsvis R. Ørskov Andersen i Silkeborg i Danmark, Ahmed Nouri i Smyrna-Baschtourak i Tyrkia og E. Faggioni i Buenos Aires, Argentina. Medlemsnummer 555 – 5218 – og 6104. Her har vår danske venn vært meget tidlig ute. Jeg tror at C.A. "Weltall" hadde et tidsskrift som het "DAS BLAUE BLATT" Internationaler Anzeiger für Philatelie u. Ansichtskarten - Den blå journal

"Die Weltkorrespondenz" (WEKO) Grösster Sammler-und Korrespondenzbund der Welt leser vi der 20 "frimerke" i blått sees. Den største samler- og korrespondanseklubben i verden! Du verden, du verden - store ord ble brukt for å kapre medlemmer. Gummistempelen under

etiketten tilhører medlem nummer 15839 (bra antall det!) til Josef Oybalski fra Gelsenkirchen i Westfalen. Gjennom globusen går da klubbnavnet **WELTKORRESPONDENZ**.

Under til høyre under ser vi navnet til den første franske postkort samlerklubb: **"R.E.C.P." - REGISTRE D'ECHANGISTES DE CARTES POSTALES ILLUSTREES ET DE TIMBRES POSTE** med adresse i Paris. "D'eschangistes" tror jeg ikke er korrekt fransk. - Jorge C. Ayres også i R.E.C.P. er medlem nr. 21415 BC (BC aner jeg ikke hva står for) - Louis Vargas Z. fra Santiago de Chile har nummer 2915. Klubben startet i 1913 og fortsatte til 1970! Den overlevde 2 verdenskriger og hadde på slutten ca. 37 tusen medlemmer! Alt i 1918 skrev klubbledelsen at de hadde 1.300 aktive i 80 (!) ulike land og i 1919 var aktive medlemmer steget til 2.000. - "Bitte sendens Sie immer 2 karten zugleich" skriver D.C., Wellinghoff i Amsterdam - Vennligst send alltid 2 kort samtidig - Klubbtilhørighet fremgår ikke på kortet ellers. - **"CARTO- PHILATELIQUE-CLUB - No. 715 C.P.C."** der Fernand Granger er medlem kjenner jeg ikke.

"C.C.C." - The Cosmopolitan Correspondence Club, ble etablert i Milwaukee, Wis, U.S.A. i år 1900. Club magasin: "The Globe Trotter." Fra 1911 og videre minker tilgangen vesentlig og kun ca. 300 nye medlemmer melder seg årlig. Sannsynligvis måtte de "pakke snippesken" og opphørte ca. 1915. Øverst ser du en meget vakker selvklebende medlemsetikett. Til venstre ser vi et privatstempel for P. Simrad i Frankrike medlem nummer C.C.C. 4285. Og nummer C.C.C. 3278 for Arnold Ghisla i BUENOS AIRES som også er medlem i **"U.S.C.E."**

903. Videre S.S. MUCHIN fra **Jolly Joker Club** – forkortet til **J.J.** (også U.S.A.) Klubben hadde en rekke adresser i U.S.A. President T.R. Dickey, Hesperus, Colo. skrev 10. august 1906 blant annet: **"Le med oss"** Vær positiv og dyrk den gode vane ved å se fremover på kommende gode dager istedenfor å sørge over fortiden. Samt "There is no genius in life like the genius of energy and industry" – forøvrig lånte ord fra Donald G. Mitchell. Geniutsagnet etterfølges av behovet for at alle medlemmer - han selv inkludert(!) - anstrenger seg til det ytterste for å bygge opp J.J. og dets medlemsblad. Jeg følger opp med heia PiV – Postkortsamlere i Vest og Samling om Postkortet! Stempel rett under konvolutten noterer vi at Leopold Aldorffer i Ungarn er med i både Kosmopolit og Globus med relative høye medlemsnummer.

Under ytterst til høyre toner en fin annonse fra **"Globe" – International Post Card Collector's Association In Berlin-Nowawes, Germany**. Se side 30 for etikett og side 38 for noen fakta om

globe. Denne annonsen ble funnet i "The Jolly Joker Directory" (september 1911). Det er interessant å vite at Minne Zwolle – sjef i Globus foreningen - også var medlem i "Jolly Joker Club". Innmeldingsskjema kunne bestilles direkte fra M. Zwolle eller fra to andre J.J.- medlemmer i New York hvorav den ene – Alex Baumgarten – også var "Consul" – representant - for den tyske Kosmopolit foreningen med medlem nr. 5577.

Tilbake til **Europa** igjen – nærmere bestemt **Belgia** og klubben "**LIBRE-ECHANGE**" grunnlagt 1908 i Lierneux av Mme. Gaston Taymans med tittel Directrice - President. Selv med den tittel skrev hun seg som medlem nr. 3. Tro hvem som var nr. 1 & 2? Meget sjeldent og hyggelig med en Mademoiselle i den mannsdominerte postkortsamlerverden. Den gang som nå : Kom igjen jenter kortene og vi "are calling you"! L.E. – fritt bytte – overlevde hele 2 verdenskriger, se Carte de Membre du LIBRE-ECHANGE der abo noteres for 1945-1946. Logo-segl over. Globus logo virker å ha vært meget in på den tiden, selvfølgelig for å kapre medlemmer over alle landegrenser. L.E. hadde sitt magasin: LA DIANE som ble printed 4 ganger årlig med 100-160 sider. Det hadde vært spennende å ha eid et slikt nummer (eller et medlemsblad fra hvilken som helst av denne jungel av klubber spekket med info. fra samlerverden/annonser fra postkortutgivere, fra medlemmer, m.v. Helt til venstre ser vi klubbstempletet for Georges WAEGENER i Bruxelles L.E. 2261. Logoen her er faktisk et frimerke, men så het også klubben Libre Echange!

Av andre Samlerklubber for Postkortsamlere kan nevnes i fleng: "**GEM BATAVIA UNION**" Tysk? / "**AILE**" – land? Egypt? / "**Cosmopolitan Club**" fra Zürich i Sveits / "**Cosmopolite Club** fra Weinsberg", Württemberg i Tyskland / "**L.G.L. – La Glarona**" – land? / "**INTERNACIO KLUBO UNIVERSO**" er Esperanto som var ganske populært på den tiden i Øst Europa – land? / "**I.T.u.K.V. KOMET**" fra Berlin (Den har ingenting å gjøre med "**1.Int'l Ansichtskarten-Händler-Verein Komet**" fra Nürnberg, Tyskland. Navnet tyder vel på at det var en klubb for postkort **forhandlere!** Levetid kun ca. 1898-1899./ "**KOSMOS**" eller Alliance Internationale de Correspondance, Amsterdam, Holland var nok en klubb med Globus som logo. / "**I.A.P.N.**" – Fransk klubb? / "**Pacific**" – U.S.A. / "**Wilhelmine**" – Holland. / "**P.P.E. Club**" Algerie / "**S.C.V.**", Sveits/ "**Hispania**" – Spania / "**A.C.I.**" – Italia / "**I.P.P Club**" - Empire of India (India var under engelsk styre fra 1858-1947)/ **P.O? Club** i Osaka, Japan / "**Canadien P.P.E.C. CLUB**" / "**Wide-World P.P.E. Club**" fra Natal i Brazil / "**Atlas**" – U.S.A. / "**S.C. Exchange**" – U.S.A / "**American club**" – U.S.A. / "**Aurora**" – Mexico / "**Union Cartolina Argentina**".

GLOBUS medlemsnummer 71 – se over - er det absolutt laveste medlemsnummer jeg har i min postkortsamling. Sendt fra Leiter D. Mahnwesen 10 nov. 1909 – Globus var som nevnt på side 31 grunnlagt ultimo 1908. Han lister Code Adele fra "Globus" Exchange codes – se side 12 – som betyr: "Jeg vil svært gjerne bytte kort med deg." Til høyre "Kosmopolit" medlem nr.7845 Gawrül Kurjanow fra Stawropol, Kaukasus i Russland!

"GLOBUS" EXCHANGE CODES

- „Adele“ = I would be very pleased to exchange cards with you.
- „Adelaide“ = Please answer my card in the ordinary way without further exchange.
- „Adolfine“ = I beg you you to exchange regularly with me one post card per week.
- „Agathe“ = Kindly exchange with me regularly one card per month.
- „Agide“ = According to the "Courier" (*was the club publication of "Globus"* - Ed. note) you desire no exchange with this country, but as I am most eager to have some from your land I should be much obliged if you would exchange a few with me and enclose herewith International Reply Coupon for your answer.
- „Alida“ = As you do not collect cards from this country, I beg you to kindly send me some at Globe tariff rates. I send you IRC herewith and shall be glad to receive a card with your answer. (*"Globus" had fixed prices for ppc sale among members. B/W colotype card 15 Pf (sent under printed matter rate / 20 Pf sent as postcard. Coloured ppc 20 Pf / printed matter and 25 Pf / postcard rate - Ed.)*)
- „Agricola“ = I am in receipt of your offer and shall be pleased to enter into exchange with you.
- „Albina“ = I am sorry I cannot stamp cards on picture side - against postal regulations of this country.
- „Anastasia“ = ... agree with your proposal of exchanging one post card per week.
- „Amalia“ = Please exchange regularly with me one card every 14 days.
- „Antonia“ = ... accept your offer to exchange one card per month.
- „Apollonia“ = As I have already received many cards from your town (country) I regret that I cannot take advantage of your kind offer.
- „Augusta“ = As I already entertain considerable correspondence, I am sorry to say that it is impossible for me to write to you any further.
- „Bertha“ = As I am not able to fulfill your special desire, kindly accept this card.
- „Carolina“ = Kindly use small valued stamps on picture side only.
- „Charlotte“ = Please use small valued stamps on address side only.
- „Dorothea“ = Kindly put some stamps on picture side and some on address side of each card.
- „Eleonora“ = Please send cards as "Printed Matter". This saves postage, but the words "Post Card" must be struck out, and no writing must appear except your name and date.
- „Elisabeth“ = As I am unfortunately not acquainted with your language, I beg you to send me cards as "Printed Matter".
- „Emilie“ = I beg you not to send me cards as printed matter.
- „Emma“ = Kindly send me festival cards, anniversary cards etc.
- „Eva“ = I am collecting coloured post cards only. I do not repay to black printed post cards.
- „Elise“ = As I am unable to obtain coloured cards here, I beg you to kindly accept these uncoloured ones.
- „Feodora“ = Please send me cards with horizontal views only.
- „Franziska“ = Kindly send me cards with vertical views only.
- „Genoveva“ = I only require well finished views which occupy the whole of the picture side.
- „Georgina“ = I collect post cards similar to this one and should be glad if you could let me have a few like it.
- „Gisela“ = I only collect Tuck's post cards.
- „Hedwig“ = Please send artistic post cards, actresses etc.
- „Helene“ = For reply kindly use cards of royal families, or views of flags and arms.
- „Henriette“ = Please send good black views.
- „Hermine“ = I only collect humorous post cards.
- „Hilda“ = I only collect views of public buildings: theatres, universities, schools, museums, town-halls, capitol-buildings etc.
- „Irene“ = Please send views of national types and costumes.
- „Irmengard“ = Kindly send views of monuments.
- „Isabella“ = I collect only views of churches, mosques and chapels.
- „Johanna“ = I should like cards of famous persons.
- „Julia“ = I collect views of mountains and waterfalls, also landscapes, but not imaginary views.
- „Josephine“ = I only collect views of palaces, castle and ruins.
- „Katharina“ = Kindly send panorama cards of larger size than the ordinary postcard.
- „Lucie“ = Please send me panorama views of towns, all on ordinary sized post cards.
- „Louise“ = I am willing to send you cards at Globe tariff prices (plus ... %) and await your remittance.
- „Klothilde“ = As you did not prepay your last card correctly a) I had to pay extra postage b) because you placed stamp on picture side, this being against the postal regulations.
- „Leontine“ = Please excuse error, in future I will be more careful when posting.
- „Martha“ = Kindly excuse this late answer; a) I was hindered on account of health b) was out of town c) was exceptionally busy d) received too many cards at once.
- „Natalia“ = I am sorry to say your cards are not good enough for my collection, if you cannot procure better ones I cannot continue the exchange.
- „Octavia“ = Your last card did agree with my signs. Kindly exchange properly or I must otherwise make complaint.
- „Olympia“ = I sent you a card on the ___ but am, as yet, without answer and beg you to kindly explain. Will await your reply before making complaint.
- „Paula“ = I answered your card on ___ evidently my reply has gone astray in the post, I am therefore sending you duplicate herewith.
- „Pelagia“ = This is the second time I have received the same view from you and therefore beg you to kindly send me another for it. Thanks in advance.
- „Rosalia“ = Please send only local views stamped picture side.
- „Sybilla“ = Kindly take better note of my wishes (signs) or otherwise I must discontinue the exchange with you.
- „Therese“ = I noticed you warned me in the last list, but this is a mistake as I have received no card from you.
- „Ulrica“ = Please let me always have a short explanation of the views.
- „Ursula“ = Unfortunately I cannot carry out your wishes regarding stamps a) I cannot obtain them b) they are too costly.
- „Veronica“ = I thank you for your nice card and hold myself in readiness for further exchange.
- „Valeria“ = As I have given up collecting, I beg you to send me nothing further.
- „Victoria“ = As I have now received enough cards of your town, I beg you to discontinue the exchange, thanking you for the many pretty cards you have sent me.
- „Wilhelmina“ = Kindly do not send me cards as my collection is complete.

Düsseldorf, den 30.08.1987

Sehr geehrter Herr Eileng,

Ihre Überweisung vom 25.08. habe ich mit Dank erhalten.

Was Ihre Fragen zu Sammlernachweisen aus Skandinavien betrifft, so muss ich Sie weitgehend enttäuschen, da hier nur sehr wenig nachweisbar ist.

Die wenigen Nachweise beziehen sich auf den "Kosmopolit". In der Verbandszeitschrift, der "Internationalen Postkarten-Zeitung", ist unter dem 01.05.1898 ein "Konsulat" (= Vertretung) für Schweden angeführt, wird jedoch unter dem 01.06.1898 auf Norwegen berichtigt, denn der Vertreter sitzt in Christiania. Als Vertreter ist der Kaufmann Langlotz genannt. Letztmalig erscheint die Nennung der Vertretung am 15.01.1901.

Anderweitige Nachweise von skandinavischen Sammlern finden sich bei mir nicht. Auch sind mir keine Stempel von solchen Sammlern bekannt; ich kann Ihnen daher weder mit Originalkarten noch mit Kopien von Stempeln dienen. Mir ist auch nicht bekannt geworden, dass damals in den skandinavischen Ländern Zeitschriften für Ak-Sammler existiert haben.

Mit freundlichen Grüßen

Jeg startet som nevnt på side 30 - meget tidlig - å samle på de spennende postkortene sendt av mine eldre samlerkolleger fra rundt mine besteforeldres tid. Jeg fikk raskt kontakt, særlig med østerrikske og tyske byttevenner. Over ser du et postkort fra Claus-Torsten Smith, tidligere adresse i Düsseldorf i Tyskland. Jeg skal prøve så godt jeg kan å oversette hans vennlige og meget imøtekommende svar fra 30.08.1987:

"Høyst ærede Herr Nils Eileng, Deres anvisning av 25.08 har jeg med takk mottatt. Vedrørende Deres spørsmål om samleretterlysninger fra Skandinavia så må jeg i det store og hele skuffe da det her kun er svært lite påviselig materiale. Den lille bekreftelsen skriver seg fra "Kosmopolit". I deres forbundstidsskrift "Den Internationalen Postkarten-Zeitung" finnes det fra 01.05.1898 et "Konsulat" en representant for Sverige oppført, men Konsulatet blir egentlig henvist til Norge fra den 01.06.1898 da representanten befinner seg i Christiania. **Kjøbmann Langlotz** er utnevnt til å være (Kosmopolit) sin representant der. Siste gang representanten blir nevnt er 15.01.1901. (Er det en leser eller flere som har støtt på stempel eller annen info på postkort fra kjøbmann Langlotz?) Flere konkrete opplysninger om Skandinaviske samlere finnes ikke hos meg. Ellers er det, meg bekjent, heller ingen slike stempler fra slike samlere. Derfor kan jeg ikke love/skaffe originalkort med kopier av slike stempler. Det er meg heller ikke bekjent at det på den tiden eksisterte tidsskrifter for de Skandinaviske land. Med vennlig hilsen **Claus-Torsten Smith**"

Etter som jeg samlet info og "forsket" en god del etter **norske samlere** og IKKE MINST om det fantes en eller flere **Foreninger for Postkortsamlere i Norge** lyktes det meg endelig å finne **en NORSK POSTKORTSAMLERKLUBB!** Den opererte noen år før 1910 og en del år fremover. Hvor i Norge holdt så denne aktive samlerklubben med knapt 1.000 medlemmer – norske og utenlandske - til? Jeg fant klubben noenlunde der jeg hadde forutsett, nemlig her på **Vestkysten** av Norge!

I neste nummer 63 av **Postkortsamlere i Vest** sitt medlemsblad "**Samling om Postkortet**" skal jeg fortelle det jeg vet om denne foreningen. Antall medlemmer i Norge og andre land, medlemmenes navn og adresse, først og fremst i Norge, skrive om redaktøren av foreningens eget tidsskrift, sakse artikler fra dette, vise stempler, kopier av annonser, i det hele tatt alt som har relevans til denne viktige Postkort Samlerklubb som da vitterlig er den desidert eldste Norske Klubb! Ca. vel 105 år gammel! Og selvfølgelig avsløre eksakt HVOR på Vestkysten klubben hadde sin beliggenhet. Samlerhilsen nils@stempelxperten.no

Kilder:

- Min Postkortsamling og diverse dokumenter i samlingen.
- Google.
- TPA – THE POSTCARD ALBUM nr. 9, 10, 11, 15 & 23. - Redaktør Helmfried Luers. og forfattere i TPA: Franz Brökelmann, Holland – Jacques Mambret, Frankrike– Oene Klijnsma, Holland – Clyde North, U.S.A.
- Claus-Torsten Smith: "Weltverband KOSMOPOLIT"